

VERKSAMHETSBERÄTTELSE MALMÖ UNIVERSITETSBIBLIOTEK

2023

Inledning

Malmö universitet firade 5 år som universitet och 25 år som lärosäte 2023. Mycket har hänt med universitetsbiblioteket under denna tid. Vi bestämde oss därför för att ägna året åt att skriva om vad ett universitetsbibliotek är genom att berätta vår historia. Boken är klar men berättelsen om Malmö UB fortsätter.

Ett inslag som är så nytt att det inte finns med i boken är den läsfrämjande verksamheten. Vi har tillsammans med Kultursamverkan på Malmö universitet startat Mau Reads. Tre bokcirkclar med studenter genomfördes och avslutades med författarsamtal under 2023. Här möts studenter på tvärs mellan utbildningar från alla fakulteter och samtalar om en skönlitterär bok. Det är högaktuellt med läsfrämjande verksamhet i yngre åldrar, men det har varit mindre vanligt på lärosätesbibliotek. Läser är annars något vi gör hela tiden, inte minst vetenskapliga texter. Att läsa tillsammans ger en annan dimension och att samtala om skönlitteratur kan vara ett sätt att utforska andra perspektiv och världen, eller känna gemenskap och ett sammanhang. Det tycker vi är viktigt och vi kommer att fortsätta med bokcirkclarna.

I årets verksamhetsberättelse märks hur UB hela tiden utvecklas i relation till våra användare och vår omvärld. Det handlar om att i vår undervisning av studenter främja inkludering, navigera öppen vetenskap tillsammans med forskare, identifiera olika sätt att erbjuda digital tillgång till kurslitteratur och forskning men också att upphandla ny teknisk utrustning för att hantera den fysiska samlingen, justera vår struktur för arbetsformer och kompetensutveckla oss. Upplägget för verksamhetsberättelsen följer de fem verksamhetsmål vi satt upp kopplat till universitetets Strategi 2025 och beskrivs i rubrikerna Digital och öppen tillgång, Medie- och informationskunnighet integrerat i alla utbildningar, Tydligt forskningsstöd, Biblioteket som infrastruktur samt Vetenskap, hållbarhet och kreativitet som grund.

DIGITAL OCH ÖPPEN TILLGÅNG

Under året upphandlades ny cirkulationsutrustning, senast gjordes det 2013 i samband med RFID-övergången. Arbetet är en trestegsrakat med noggrant förarbete första året (2022), själva upphandlingen andra året (2023) och implementering tredje året (2024).

Om ett par år så går bibliotekets avtal för länkserver och discoveryssystem ut. För att förbereda det så har flera medarbetare varit med i ett miniprojekt som sett närmare på olika leverantörer och gjort flera studiebesök.

- Vi ville ha ett brett fokus och inte bara titta på de traditionella leverantörerna. Men slutsatsen blev ändå att vi fortsätter med samma typ av systemlösning som vi har i dag, det vill säga upphandling av discovery och länkserver, säger Emma Nolin, chef för avdelningen Medier och vetenskaplig publicering.

Digitalisering

Lärare på Odontologiska fakulteten föreslår ofta kurslitteratur som inte längre går att få tag på, det har de som arbetar med inköp på biblioteket länge sett. Vissa böcker trycks inte längre. En inventering av samlingarna gjordes därför 2023 för att se vad som är möjligt att digitalisera.

- Vi gjorde en prioritering. Kurslitteratur är viktigast, därefter gamla avhandlingar och tidskrifter. Under 2024 kommer vi att gå vidare med kurslitteraturen, säger Emma Nolin.

Ebscos databaser för e-böcker utvärderades under 2023. Det visade sig att det var en ganska liten andel av e-böckerna som användes i det massiva e-boks-paketet. De höganvända titlarna var lätta att identifiera. Eftersom Taylor and Francis var ett av de förlag som användes mycket, förhandlade biblioteket fram ett EBA-avtal. EBA står för Evidence-based aquisition och innebär att en stor mängd titlar görs tillgängliga via bibliotekets system under ett års tid. I slutet av året får biblioteket välja ett antal titlar som motsvarar den summa som deponerades i början av året. Valet görs utifrån användarstatistik och dessa titlar äger biblioteket sedan.

Kartläggning av öppen vetenskap

Malmö universitets publiceringsfond, som universitetsbiblioteket administrerar för att ge bidrag åt artiklar som publiceras öppet tillgängligt, var stängd hela hösten 2023. Pengarna var slut redan i september. För att fler ska kunna ta del av fonden, bestämdes därför att maxtaget för artikelbidrag sänks från 40 000 kronor till 20 000 kronor.

Under året har biblioteket också kartlagt öppen vetenskap på Malmö universitet utifrån Unescos rekommendation. Det var ett rektorsuppdrag som även innefattade att identifiera frågeställningar för vägar framåt. Hur universitetet går vidare beslutas 2024.

En annan kartläggning har biblioteket gjort i samarbete med kommunikationsavdelningen. Vilka pressmeddelanden har fångats upp i medierna? Hur ser citeringen ut för de artiklar det handlar om? Arbetet med detta fortsätter under 2024.

Den vetenskapliga tidskriften Educare ges ut av Fakulteten för lärande och samhälle på Malmö universitet sedan 2005. Under 2023 blev den för första gången indexerad i DOAJ (Directory of Open Access Journals), en webbplats som är värd för kontrollerade Open Access-tidskrifter.

- Det är en kvalitetsstämpel och ger väldigt stora möjligheter att sprida forskning från Malmö universitet, säger Emma Nolin.

Biblioteket har registrerat 3578 poster i DiVA (Digitala vetenskapliga arkivet) med publiceringsår 2023. Av dessa var 1300 forskningspublikationer och 2278 studentuppsatser.

De tryckta medierna kostade biblioteket 2 065 000 kronor 2023 och de elektroniska kostade 14 250 000 kronor.

Biblioteket hade 155 999 tryckta boktitlar och 157 253 elektroniska boktitlar 2023

MEDIE- OCH INFORMATIONSKUNNIGHET INTEGRERAT I ALLA UTBILDNINGAR

En översyn av universitetsbibliotekets utbildningsstöd påbörjades under hösten 2023. Arbetsformerna för utbildningsstödet har funnits i tio år och under den tiden har högskolan blivit universitet, med ökad satsning på forskning. Tanken med översynen är att hushålla med de pedagogiska resurserna och kompetenserna så att det finns utrymme också för forskningsstöd, utan att tappa kvaliteten i utbildningsstödet.

Ewa Stenberg, chef för Pedagogisk verksamhet och lärandemiljö, började översynen tillsammans med de undervisande bibliotekarierna och diskussionerna ska ge underlag för justeringar i arbetsformerna.

Biblioteket deltog 2023 i ett SUHF- projekt (Sveriges universitets- och högskoleförbund) för att utveckla arbetet med MIK (medie- och informationskunnighet) i högskolemiljön. Det var ett samarbetsprojekt med flera universitet och högskolor och har utmynnat i både en rapport och en presentation. Projektet hade två spår: Dels hur samarbetet med utbildningarna kan förbättras och dels hur biblioteken arbetar bäst med progression i utbildningarna.

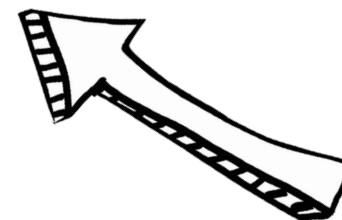
De undervisande bibliotekarierna började arbeta med Universal Design Learning, UDL, för ett par år sedan. Grundtanken för UDL är att undervisningen planeras så att alla är inkluderade redan från början. Under 2023 fortsatte arbetet med att implementera UDL som nu är etablerat inom utbildningsstödet.

Talboksstödet har ökat mycket de senaste åren och 2023 var inget undantag. Men ökningen är inte så stor som den varit tidigare. 2023 ökade antalet talhjälpbokningar med knappt 9 procent, att jämföra med 2022 då ökningen var knappt 15 procent. På fem år har talboksstödet mer än fördubblats.

7975 studenter har deltagit i bibliotekets undervisning under 2023.

Biblioteket har också haft bokad sökhjälp vid 278 tillfällen med studenter. Antalet deltagare är dock fler eftersom det ofta är två, ibland fler, personer med på sökhjälpen.

TYDLIGT FORSKNINGSSTÖD

Universitetet inrättade funktionen *Kärnfacilitet för forskningsdata och dataanalys* vid årsskiftet 2023-2024. Där kan forskare på Malmö universitet få individuellt stöd inom bland annat forskningsdatahantering. Under 2023 arbetade flera av bibliotekets medarbetare med projektet som var ett rektorsuppdrag.

Workshoppar

Ett visst forskningsstöd har alltid funnits på biblioteket men i takt med att forskningen har fått mer resurser på universitetet så måste stödet också utvecklas. Flera aktiviteter på biblioteket har varit kopplade till detta under 2023. Ulla Isabel Wolfe, som är utvecklare av bibliotekets forskningsstöd, ledde under våren ett antal workshoppar i form av fokussamtal. Dessa samtal riktade sig till medarbetare i avdelningen Pedagogisk verksamhet och lärandemiljö och tog upp olika teman, exempelvis trygghet, mötet, användaren, struktur och organisation.

- Det här är en process som vi är mitt i, det behöver bakas ihop med det stöd som redan finns, säger avdelningschef Ewa Stenberg.
- Fokussamtalen har lett till att personalen blivit tryggare i rollen som forskningsstödjande bibliotekarie när det gäller informationssökning, där bibliotekarien har specialistkunskap.

Vem är vem?

Vem ansvarar för vad i bibliotekets forskarstöd? Aktiviteten *Who's who* har under året sett över forskarstödet och identifierat olika ansvarsområden. Tanken är att det ska bli lättare för forskningsstödjande bibliotekarier oavsett ämnesområde att utbyta idéer och ta del av varandras aktiviteter. Stuprören i de båda avdelningarna ska bort och helheten bli tydligare. Det är framför allt ett arbete som görs internt på biblioteket, men det ska i förlängningen också leda till att bibliotekarierna blir mer sökbara för övriga universitetet. Det ska enkelt synas vad biblioteket kan stödja forskningen med.

Arbetet utgår från rapporter och projekt som bibliotekets medarbetare har gjort och skrivit tidigare. Hur beskriver vi vårt arbete på ett sätt som inte är värderande eller hierarkiskt?

- Det växer fram en kultur och en gemenskap kring forskningsstödet, säger Ewa Stenberg.

Biblioteket har haft bokad sökhjälp med forskare vid 75 tillfällen under 2023. Antalet deltagare är dock fler eftersom det ofta är två, ibland fler, personer med på sökhjälpen.

BIBLIOTEKET SOM SOCIAL INFRASTRUKTUR

Under 2023 har verksamheten kommit tillbaka till ett slags normalläge efter pandemin. Orkanenbiblioteket har nästan lika många besökare som tidigare och en mängd aktiviteter finns nu på plats på biblioteket, såväl gamla som nya. *Fikapaus*, ett arrangemang som Studenthälsan och Pedagogiskt stöd står bakom, har kommit igång igen en eftermiddag i veckan. Detsamma gäller borden i entrén som regelbundet används av olika grupper, exempelvis studievägledare och skrivverkstaden. Nytt för 2023 är också ett språkcafé för studenter som inte har svenska som modersmål. Det är en doktorand som har tagit initiativet till caféet som håller till i Orkanen några timmar varje vecka.

Även bemanningen har setts över under 2023. Prioriteringsordningen i diskarna har blivit tydligare och chatten schemaläggs under lunchtid och seneftermiddagar. Det är också uttalat att den som har ett back up-pass tar chatten om hen inte behövs i någon av diskarna.

Under 2023 fortsatte biblioteket att arbeta med förbättrad tillgänglighet i lokalerna. 2022 gjordes en expertinventering av en extern aktör. Biblioteket gick vidare med att åtgärda lättare brister, exempelvis att ta bort automatiska dörrstängare, märka upp glaspartier och larmbågar tydligare och köpa in flyttbara avskärmare till bord ute i studiemiljön

Bibliotekets bokcirklar har blivit en stor succé. I början av höstterminen var det så många som var intresserade av den engelskspråkiga bokcirkeln att bara hälften kunde beredas plats. Cirkarna arrangeras tillsammans med Kultursamverkan på universitetet och under 2023 började också upplägget med professionsbokcirklar. Blivande sjuksköterskor, socionomer, poliser, samhällskunskapslärare, idrottsvetare och studie- och yrkesvägledare läser Nicolas Lunabbas bok *Blir du ledsen om jag dör?* Tanken är att det finns mycket att diskutera eftersom dessa yrkesgrupper ska arbeta tillsammans i framtiden.

Författarsamtal med Nicolas Lunabba 12/4 2023 på Orkanen

Under året påbörjades också användarundersökningar av olika slag. *Veckans fråga* tog plats, både på webben och i biblioteksrummet, med frågor om såväl studiemiljö som e-boksanvändning. Fler användarundersökningar är att vänta 2024 när det gäller webb och tillgänglighet.

På Orkanenbiblioteket finns både Forskarnas galleri och Studenternas galleri med regelbundna utställningar och där bibliotekets medarbetare är arrangör eller medskapare. 2023 gav vi även plats åt en extern utställning, Ungas framtidstro, där fotografen Johan Bävman porträtterade Malmöungdomar.

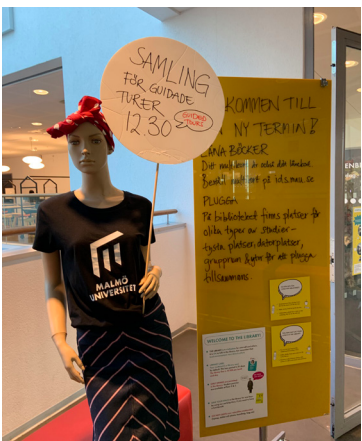
UNGAS FRAMTIDSTRO, extern fotoutställning på Orkanenbiblioteket. Vernissage 14 september 2023

Antalet besökare på Orkanenbiblioteket är ännu inte riktigt lika många som före pandemin, men på god väg:

2019:	323 577
2020:	144 886
2021:	147 304
2022:	232 966
2023:	270 779

Utsikt från Orkanenbiblioteket 2023

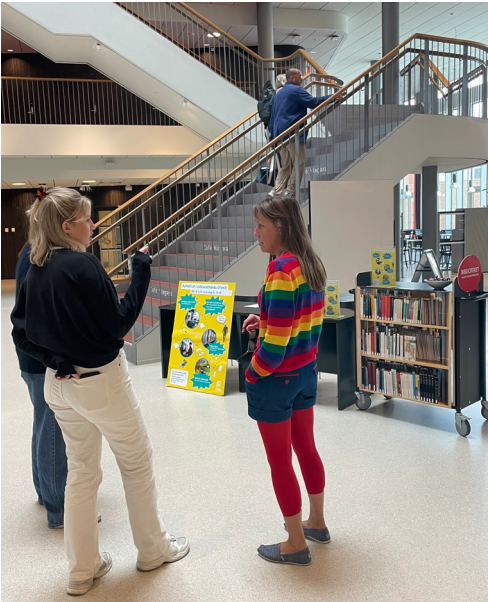
Terminsstart på Orkanenbiblioteket 2023

Intern presentation - Forskarnas galleri - behind the scenes

OD - arbetsrummet

TJUUVKIK på Niagara terminsstart 2023

KIMHUB - nätverksträff på Orkanenbiblioteket 4-5 maj 2023

Jämnt fördelad

Den enskilda kompetensutvecklingen var jämnt fördelad mellan bibliotekets två avdelningar. 19 individer från respektive avdelning deltog i någon form av utbildning. Mycket är digitalt, något som har hållit i sig sedan pandemin och gör att fler personer kan vara med.

Många av bibliotekets medarbetare deltar i olika nationella professionsnätverk, så även Kommunikationsgruppen. Nätverket består av personer som arbetar med kommunikation på svenska akademiska bibliotek och i maj arrangerade Kommunikationsgruppen en lyckad och välbesökt träff i Malmö med deltagare från hela landet.

Jubileumsbok

År 2023 var ett jubileumsår, då Malmö universitet fyllde 5 år, Malmö högskola 25 och Odontologiska fakulteteten (tidigare Tandvårdshögskolan) fyllde 75 år. Detta uppmärksammade biblioteket genom att göra en jubileumsantologi med texter av olika slag och vitt skilda ämnen. Även formgivningen gjordes av bibliotekets medarbetare. Resultatet blev en bok som på ett lätttsamt sätt visar på bredden för ett svenskt modernt universitetsbibliotek.

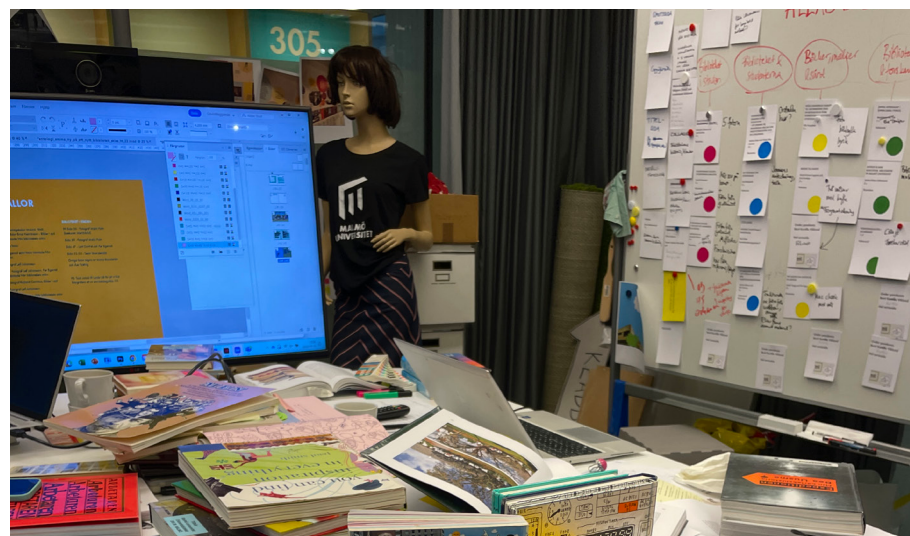
Allas bibliotek – vår berättelse finns i en liten tryckt upplaga, och den är också öppet tillgänglig digitalt.

Arbetet med formgivningen av boken **Allas bibliotek - vår berättelse** hösten 2023

Arbetet med formgivningen av boken **Allas bibliotek - vår berättelse** hösten 2023

På Malmö universitetsbiblioteket var 49 personer anställda 2023, dessutom 14 studentmedarbetare.

REPRESENTATION - Lokalt på Malmö universitet

Rektors ledningsgrupp (LG)	Sara Kjellberg
Beredning för utbildning (BU)	Ewa Stenberg
Beredning för forskning & forskarutbildning (BFF)	Emma Nolin
Kommittén för forskarutbildning (KFU)	Martina Vall
Rådet för digitalisering (RåDIG)	Sara Kjellberg
Redaktionsrådet för studentnyhetsbrevet	Eva Tornbjør
Rådet för breddad rekrytering & breddat deltagande	Helen Rasmussen
Rådet för samverkan	Helena Stjernberg Tagesson
Rådet för globalt engagemang	Annsophie Olsson
Rådet för ett hållbart universitet	Sara Kjellberg (ordf.) Lotta Wogensen
Förlagsråd för Malmö University Press	Sara Kjellberg
Styrgrupp för Servicecenter	Ewa Stenberg
Styrgrupp för Framtidens arbetsplats	Sara Kjellberg
Systemägarforum	Sara Kjellberg Emma Nolin Ewa Stenberg
Universitetsövergripande lärandemiljögruppen	Annsophie Olsson
Universitetsgemensam tillgänglighetsgrupp	Ewa Stenberg

REPRESENTATION - Regionalt, nationellt, internationellt

Chalmers institutionsråd för Vetenskapens kommunikation & lärande	Sara Kjellberg
Liber	Emma Nolin
Libris utvecklingsråd	Sara Kjellberg
Libris användargrupp	Helena Rydberg
Linnéuniversitetets biblioteksstyrelse	Sara Kjellberg
Mälardalens universitets biblioteksråd	Sara Kjellberg
NUAS Library Group	Sara Kjellberg
Region Skånes biblioteksråd	Sara Kjellberg
SUHF - Expertgrupp för lärosätesbiblioteken	Sara Kjellberg
UKSG (United Kingdom Serial Group) Education and Event Subcommittee	Emma Nolin

PRESENTATIONER & PUBLIKATIONER

Bergenäs, Elisabeth. *Chatten och användarfeedback*,
Nätverksträff UX-metoder, 8-9 februari

Blomberg, Mats. *Malmö University Press: past, present, future*, UKSG
(United Kingdom Serial Groups), 22 augusti

Brandström, Maria, Tornbjer, Eva. *En antologi blir till*. Nätverksträff Kimhub, 4-5 maj

Brandström, Maria, Olsson, Annsofie, Tosting, Åsa. *Kommunicera forskning genom utställning: Forskarnas galleri*, Nätverksträff Kimhub, 4-5 maj

Dutoit, Madeleine. *Forskare, datadelning och datapolicyer: en fallstudie inom vetenskaplig kommunikation*, SND, 23 maj

Erben Johansson, Sárka. *The open access citation advantage in the context of scholarly publishing at Malmö University*, Nordic Workshop on Bibliometrics and Research Policy, 13 oktober

Erben Johansson, Sárka; Ericson Lagerås, Karin.
Genomlysning av förlagen MDPI & Frontiers. LOA-Syd, 1 februari

Gullberg, Maria. *Teaching sport sciences students at Malmö University Library*,
Träff för nordiska idrottsbibliotek 7-8 juni

Hertzberg, Charlotte. *Why evaluate One-time purchases*, UKSG,
26-27 september

Hyberg, Pär; Jansson, Marie; Lundin, Karin. *Högre studier med funktionsnedsättning*, MTM-konferens för skolpersonal, 31 augusti

Kjellberg, Sara. *Perspektiv på ökad tillgänglighet, Läs världen bättre*,
panelsamtal, SDK-konferens 9 november

Lewrén Annika; Lundin Karin. *Studenters erfarenhet av att studera med talböcker och stödprogram, utifrån en fokusgruppsstudie*,
Expertnätverket för service till studenter med läs- och skrivnedsättning,
18-19 april

Lindhagen, Aron. *Evaluation of Transformative agreements*, UKSG,
26-27 september

Emma Nolin. *Utmaningar med E-böcker*, Förvärvsnätverkskonferens
SUHF:s e-boksgrupp, 20 oktober

Emma Nolin. *Value based leadership: conflicting dilemmas and inspiring stories*, workshop Liber conference, 5 juli

Olsson, Annsofie. *Studio B*,
Nätverksträff UX-metoder 8-9 februari

Stenberg, Ewa. *Mötet i praktiken – erfarenheter från Malmö UB*,
föreläsning på ABM i Lund, 25 maj

Publikationer:

Tornbjer, Eva, Wogensen, Lotta, Dorthé, Lotti & Zagal-Mach Wolfe, Ulla Isabel (red.)
(2023). *Allas bibliotek: vår berättelse : 25 år*.
Malmö: Malmö universitetsbibliotek

Den färdiga antologin **Allas bibliotek - vår berättelse**

Årets höjdpunkter:

Annsophie:

Jag sökte och blev antagen till LibrarIN's Stakeholder Panel, ett internationellt expertnätverk för innovation på biblioteket. Projektet pågår i tre år och innefattar ett fysiskt möte om året och några digitala.

Under 2023 var mötet i Amsterdam.

Jessica:

Studentbokcirkeln med boken Fjärilsvägen var en höjdpunkt. Den avslutades med ett fantastiskt författarsamtal med författaren Patrik Lundberg

Pär H:

Nätverksträffen den 18-19 april på Lunds UB, som anordnades av Expertnätverket för service till studenter med läs- och skrivnedsättning. Alla presentationer var intressanta och viktiga. Efter träffen följde några bibliotekarier från Södertörns högskola med oss till Orkanenbiblioteket, där vi hade ett givande erfarenhetsutbyte. Det var två väldigt lyckade dagar.

Anneli:

Att arbeta med bidraget till boken var väldigt kul! Jag uppskattade också att vi fick möjlighet att träffa kollegor i Kalmar och utbyta erfarenheter kring förvärvsfrågor.

Ola:

Bokcirkeln, som gav mig möjlighet att möta studenterna och litteraturen på ett nytt sätt

Arbetet med vår bok, som fick mig att reflektera över vår gemensamma historia och vara del av något vi skapar tillsammans

Projektet med automatisk gallring i Libris. Det är en funktion som förenklar vårt arbete, och det har varit en lärorik process.

MALMÖ UNIVERSITETSBIOTEK
www.mau.se/Bibliotek/

maj 2024

